

(Proctor); 9. Mineral nutrition, substratum ecology, and pollution (Bates); 10. Peatlands: ecosystems dominated by bryophytes (Vitt); 11. Role of bryophyte-dominated ecosystems in the global carbon budget (O'Neil); 12. Population ecology, population genetics, and microevolution (Shaw); 13. Bryogeography and conservation of bryophytes (Tan, Pócs).

Zájem o mechorosty prodělal v posledních desetiletích opětovně vzkříšení. Mechy, játrovky a hlevíky se staly ohniskem zájmu různých vědních disciplín. Pokroky v technologii sekvenování DNA a analytický přístup k rekonstrukci fylogeneze a systematické (viz kap. 4) učinily bezprecedentní pokrok směrem k poznání „stromu života“. První tři kapitoly nám dávají přehled přes současný systém této skupiny rostlin s výčtem všech rozlišovaných rodů. V kapitole pojednávající mechy (viz kap. 3) zaujme popis znaků význačných pro všechny čeledi i vyšší taxonomické kategorie nebo mikrofotografie peristomu *Tetraphis pellucida* pořízená světelným mikroskopem, která naznačuje, že každý z jeho čtyř zubů vznikl srůstem z osmi původních. V chemii mechorostů byl učiněn zásadní pokrok, ale přesto zůstává mechanicky podrobně prozkoumáno pouze 10% všech druhů mechorostů (viz kap. 5). Haploidie a relativní strukturální jednoduchost v rámci suchozemských rostlin dává mechorostům „přidanou hodnotu“ pro výzkumy funkční genomiky a několik druhů je v současnosti využíváno jako modelové systémy (viz kap. 6). „Bryofytická organizace“ značí, že reakce na signály prostředí nebo vývojové signály je spíše reakcí buněk a ne reakcí orgánů nebo tkání (viz kap. 7). Ekologický význam mechorostů je již dlouho oceňován, ale současný důraz na důsledky globálních klimatických změn znovu zvýraznil některé ekosystémy, v nichž dominují mechorosty, zvláště boreální rašeliniště (viz kap. 10, 11).

K napsání této knihy vedlo autory několik skutečností. Schofieldova současná učebnice bryologie (Introduction to Bryology, 1985) je již rozebraná a vzrůstající pozornost ekologů a molekulárních biologů zvyšuje potřebu přístupného, ale obsáhlého zdroje informací o biologii mechorostů.

Ivan Novotný

ČESKÁ A SLOVENSKÁ LICHENOGICKÁ BIBLIOGRAFIE XIII.

sestavil J. Liška

- Anděl P. (1999): Bioindikace čistoty ovzduší v Jizerských horách pomocí lišejníků. [Bioindication of air pollution by lichens in the Jizerské hory Mts.] – Sborn. Severočes. Muz. – Přír. Vědy, Liberec, 21: 45-52.
- Bačkor M. et al. (1998): Methods of isolation and cultivation of the eukaryotic lichen photobionts – looking for a general method. A review. – Thaiszia, Košice, 8: 1-6.
- Černohorský Z. (2000): Lišejníky rostou všude. – Vesmír, Praha, 79: 629.
- Dětinský R. et Bayerová Š. (2000): Lišejník větvičnik žlutý po 100 letech opět v ČR. – Živa, Praha, 48: 249-250.
- Dětinský R., Bayerová Š. et Halda J. (1998): Několik zajímavých nálezů lišejníků z Poľany (střední Slovensko). [Several interesting findings from the Polana Mts, Central Slovakia.] – Bryonora, Praha, 21: 8-10.
- Guttová A. (2000): Three Leptogium species new to central Europe. – Lichenologist, London, 32: 291-303.
- Guttová A. (2000): Genus Solenopsis (lichenized Ascomycetes) in Slovakia. – Biologia, Bratislava, 55: 363-367.
- Guttová A. (2000): Epiphytic lichens used in evaluation of forest quality within selected areas in

- Slovakia. – In: NATO Advanced research workshop Lichen monitoring, 16-22 August 2000, Orielson Field Centre, Pembroke, p. 20, British Lichen Society.
- Guttová A. et Palice Z. (1999): Lišajníky Národného parku Muránska planina I – Hrdzavá dolina. [Lichens of National Park Muránska Planina I – Hrdzavá dolina valley.] – In: Uhrín M., ed., Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny 2, p. 35-47, MŽP SR a Správa NP Muránska Planina, Revúca.
- Harada H. et Vězda A. (2000): *Gyalideopsis japonica* (lichenized Ascomycota, Gomphillaceae), a new gyalectoid lichen from Japan. – *Natur. Hist. Res.* 6/1: 5-8.
- Kantvilas G. et Vězda A. (2000): Studies on the lichen family Thelotremales in Tasmania. The genus *Chroodiscus* and its relatives. – *Lichenologist*, London, 32: 325-357.
- Kocourková J. et Smrž J. (1999): Mites communities of two epiphytic lichen species (*Hypogymnia physodes* and *Parmelia sulcata*) in the Czech Republic. – *Pedobiologia* 43: 385-390.
- Kocourková J. (2000): Lichenicolous fungi of the Czech Republic (The first commented checklist). – *Acta Mus. Nat. Pragae, Ser. B*, 55/3-4: 59-172.
- Kováčik L. et Pereira A.B. (1999): *Prasiola crispa* and its lichenized form, the lichen *Mastodia tessellata* in Antarctic environments: growth habit study of the thalli. – In: Prošek P. et Lásková K., eds., Symposium Ecology of Antarctic coastal oasis, 21-24 September 1999, Valtice, Abstract of papers, p. 11, Masaryk University, Brno.
- Kovář P. (2000): K devadesátinám prof. Zdeňka Černohorského. – *Živa, Praha*, 48: LXXXI-LXXXII.
- Lackovičová A. (2000): Use of epiphytic lichens for evaluation of air pollution in forests nearby Bratislava (SW Slovakia). – In: NATO Advanced research workshop Lichen monitoring, 16-22 August 2000, Orielson Field Centre, Pembroke, p. 36, British Lichen Society.
- Lackovičová A. et Guttová A. (2000): Lišajníky. – In: Maglocký Š. et al., *Ochrana flóry v Slovenskej republike*, p. 53-84, Slov. poľnohosp. univerzita, Nitra.
- Lackovičová A. et Guttová A. (2000): Ochrana biodiverzity lišajníkov Slovenska. – *Acta Environm. Univ. Comen., Bratislava*, 10: 85-91.
- Lackovičová A. et Lisická E. (2000): Spomenka na Alexandra Zahlbrucknera. – *Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava*, 22: 228.
- Lisická E. (1998): *Porina lectissima* a *P. leptalea* – nové druhy lichenoflóry Slovenska. [Porina lectissima a P. leptalea – new lichens to Slovakia.] – *Bryonora, Praha*, 22: 13-15.
- Lisická E. (1999): Príspevok k poznaniu lišajníkov Veľkej Fatry. – *Acta Res. Natur. Mus. Nat. Slov., Bratislava*, 45: 7-16.
- Lisická E. (2000): Gefährdete Flechten des Nationalparks Tatry, Slowakei. – *Acta Environm. Univ. Comen., Bratislava*, 10: 93-97.
- Lisická E. (2000): Ohrozené a zriedkavé lišajníky Tatranského národného parku. – In: Ochrana biodiverzity na Slovensku II. Seminár pri príležitosti 10. výročia založenia katedry 7. apríla 2000, Zborník abstraktov, p. 33.
- Lisická E. (2000): Zber, preparácia, uloženie a ochrana zbierok lišajníkov a machorastov. – In: Okáli I., ed., *Ochrana múzejných zbierkových predmetov*, Zborník príspevkov zo seminára Svätý Jur 1999, p. 26-30, Slovenské národné múzeum, Bratislava.
- Lisická E. (2000): Lichen exhibition in Bratislava (July 22nd – October 29th 1999). – *International Lichenological Newsletter* 33/1: 25.
- Lisická E. et Lackovičová A. (1999): Predbežný zoznam lichenikolných húb Slovenska. [Preliminary checklist of lichenicolous fungi of Slovakia.] – In: Leskovjanská A., ed., Zborník referátov zo 7. zjazdu SBS pri SAV Hrabušice 21.-25. júna 1999, p. 201-203., Spišská Nová Ves.
- Lisická E. et Lackovičová A. (2000): Alexander Zahlbruckner a lišajníky. – 6 p., SNM – Prírodovedné múzeum, Bratislava. [Katalóg k výstavě].

- Lisická E. et Lackovičová A. (2000): Slovak lichenology in 1999. – Brit. Lichen Soc. Bull. 87: 56.
- Lisická E., Lisický M.J., Lackovičová A. et Guttová A. (2000): The first lichens in Natura 2000? – Brit. Lichen Soc. Bull. 87: 50-55.
- Liška J. (1999): Česká a slovenská lichenologická literatura XII. [Czech and Slovak lichenological bibliography XII.] – Bryonora, Praha, 24: 36-38.
- Liška J. (2000): Vázaný a nevázaný život lišejníků. – Vesmír, Praha, 79: 623-631.
- Liška J. (2000): Nestor české botaniky Zdeněk Černohorský devadesátiletý. – Preslia, Praha, 72: 539-541.
- Liška J. et Černohorský Z. (2000): Czech lichenology in 1999. – Brit. Lichen Soc. Bull. 86: 39-40.
- Liška J. et Herben T. (2000): Experience from monitoring of epiphytic lichen flora and vegetation in South Bohemia, Czech Republic. – In: NATO Advanced research workshop Lichen monitoring, 16-22 August 2000, Orielton Field Centre, Pembroke, p. 39, British Lichen Society.
- Liška J. et Herben T. (2000): Long-term monitoring: a study of changes in epiphytic vegetation. – In: NATO Advanced research workshop Lichen monitoring, 16-22 August 2000, Orielton Field Centre, Pembroke, p. 40, British Lichen Society.
- Lücking R., Kalb K., Serusiaux E. et Vězda A.: (1461-1463) Proposals to reject the names *Pyrenotrichum*, *Chlorocyphella* and *Cyrtia* (lichenized Fungi Imperfecti: form-class Coelomycetes). – Taxon 49: 558-560.
- Mejstřík V. (1999): Lišejníky okolí Padrt'ských rybníků v Brdech. [Lichens of the Padrt' ponds surroundings in the Brdy Mts, central Bohemia.] – Bryonora, Praha, 24: 22-27.
- Minelli F. (2000): Tajemství many. – Nové Město, Praha, 9/4: 21.
- Mucina L. et al. [incl. Pišút I.] (2000): Epiphytic lichen and moss vegetation along an altitude gradient on Mount Aenos (Kefallinia, Greece). – Biologia, Bratislava, 55: 43-48.
- Orthová V. (2000): Nové nálezy *Parmelia pastillifera* (Harm.) Schub. et Klem. a *P. submontana* Nádv. ex Hale a ich rozšíření na Slovensku. [New findings of *Parmelia pastillifera* (Harm.) Schub. et Klem. and *P. submontana* Nádv. ex Hale and their distribution in Slovakia.] – Bryonora, Praha, 25: 13-17.
- Palice Z., ed. (1999): Nová lichenologická literatura VIII. [New lichenological literature VIII.] – Bryonora, Praha, 23: 19-23.
- Palice Z., ed. (2000): Nová lichenologická literatura IX. [New lichenological literature IX.] – Bryonora, Praha, 25: 28-32.
- Palice Z., Bayerová Š. et Halda J. (1999): Lišejníky zaznamenané během kryptogamologické exkurze katedry botaniky PFF UK v národním parku Slovenský raj (Slovensko). [Lichens collected during a cryptogamological excursion of the Department of Botany, Charles University, in the Slovenský raj National Park (Slovakia).] – Bryonora, Praha, 24: 11-22.
- Pišút I. (1999): Chránené druhy machorastov a lišajníkov v Slovenskej republike. [Bryophytes and lichens protected by law in the Slovak Republic.] – Bryonora, Praha, 24: 27-28.
- Pišút I. et Lisická E. (2000): Monitoring of epiphytes on permanent plot in the vicinity of Bratislava (SW Slovakia). – Biologia, Bratislava, 55: 369-373.
- Počubajová A., Orthová V. et Guttová A. (1999): Lišajníky Národného parku Slovenský raj. – In: Leskovjanská A., ed., Zborník referátov zo 7. Zjazdu SBS pri SAV Hrabušice 21.-25. júna 1999, p. 175-178, Spišská Nová Ves.
- Smola J. (1994): Vodní provoz některých epifytických lišejníků ve vztahu k jejich životní formě. – Sborn. Pedagog. Fak. Plzeň, ser. biol., 2: 59-74.
- Vězda A. (2000): *Lichenes rariores exsiccati*. Fasciculus 42-45 (numerus 411-450). – 16 p., Brno.
- Wagner B. (1999): Lišejníky rodu *Stereocaulon* v Českém středohoří. 1. Druhy s vytrvalou prvotní stélkou. – Severočes. Přír., Litoměřice, 31: 97-100.